

ών για το Κέντρο

δώσει πρόσθετη βαρύτητα στη «στροφή» της Ν.Δ.

Πολιτικού Συμβουλίου

■ Γιώργος Βουλγαράκης

■ Φάνη Πάλλη-Πετραλιά

■ Βύρων Πολύδωρας

τις επτά θέσεις των μη κοινοβουλευτικών μελών του Πολιτικού Συμβουλίου. Η δήμαρχος Αθηναίων αναμένεται να ανακοινώσει την τελική της απόφαση σήμερα -στη Ρηγίλλης όμως εκτιμούν πως η κ. Μπακογιάννη θα είναι τελικά υποψήφια, καθώς ικανοποιείται πλήρως το αίτημά της για ένα «ανώτατο καθοδηγητικό όργανο, όπου θα συμμετέχει το βαρύ πυροβολικό του κόμματος». Πέραν της κ. Μπακογιάννη, θεωρείται πιθανό το ενδεχόμενο να είναι υποψήφιος ως μη κοινοβουλευτικό μέλος και ο Αλέ-

ξανδρος Λυκουρέζος, ενώ ακούγονται και τα ονόματα των κ.κ. Κόντου, Μανιάτη και Πατσόγιαννη.

Η Κεντρική Επιτροπή που θα συνεδριάσει την Πέμπτη θα εκλέξει και τον νέο γραμματέα της Ν.Δ. Μοναδικός υποψήφιος για το αξίωμα θα είναι Βαγγέλης Μείμαρakis, ο οποίος θα επανεκλεγεί πανηγυρικά. Ο γραμματέας θεωρείται ιδιαίτερα ενισχυμένος από τη διαδικασία του συνεδρίου και η απόφαση του Πρωθυπουργού να αναβαθμίσει τα όργανα της Ν.Δ. ενισχύει ακόμη περισσότερο τη θέση του.

■ Ο Καραμανλής κατέληξε στην απόφαση να αναβαθμίσει το ανώτατο όργανο του κόμματος για να προσδώσει πρόσθετη βαρύτητα στη «στροφή προς το κέντρο»

[ΑΙΧΜΕΣ]

Το εντιμότερο κέντρο

Ο Κ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ δεν μπορεί να κατηγορηθεί για ιδεολογική ασυνέπεια. Αρκετό καιρό πριν από τις εκλογές μιλούσε για ένα μη δεξιό κόμμα που θα ασκήσει έντιμη διακυβέρνηση. Βέβαια, θα μπορούσε να του προσαφθεί έλλειψη ιδεολογίας.

Αλλά η αποϊδεολογικοποίηση της πολιτικής έχει καταλήξει να θεωρείται πρός για την άσκησή της. Για όσους επιμένουν στις ιδεολογικές αναζητήσεις, η απόπειρα να καταργηθεί η διάκριση Δεξιάς και Αριστεράς είναι ένα τυπικά δεξιό διάβημα. Και η αποϊδεολογικοποίηση της πολιτικής είναι μια τυπικά δεξιά πολιτική πρακτική.

Το συνέδριο της Ν.Δ. δεν έλυσε το πρόβλημα ταυτότητας του κόμματος. Επιβεβαίωσε όμως ότι η άσκηση της εξουσίας προέχει απέναντι στον καθορισμό ενός ιδεολογικού στίγματος. Οι ακραϊφείς δεξιοί που συνιστούν τη μεγάλη πλειονότητα των στελεχών της Ν.Δ. εστιάζουν σήμερα το ενδιαφέρον τους στη νομή της εξουσίας. Για να την επιτύχουν είναι πρόθυμοι να ενδυσθούν οποιονδήποτε μανδύα κρίνει προσφορότερο ο αρχηγός τους. Αλλά ο αρχηγός διακατέχεται από το άγχος της αποφυγής των κοινωνικών συγκρούσεων. Γνωρίζει ότι θα τις βρει μπροστά του σε

λίγους μήνες ή και εβδομάδες, όταν θα αναγκαστεί να ασκήσει πολιτική. Και προσπαθεί να τις εξορκίσει με μια α-πολιτική ηθικολογική ρητορική. Ο μανδύας του τίμιου κέντρου είναι προς το παρόν ένα αυτοκαθυστασιαστικό φραστικό σχήμα. Αν αποκτήσει μια δραστη-κότερη πολιτική εμβέλεια, θα εξαρτηθεί από τον ζητούμενο ακόμα πολιτικό ανακαθορισμό του ΠΑΣΟΚ. Το οποίο καλείται να υπερασπιστεί, ή μάλλον να ανακτήσει, την κεντροαριστερή σημαντική κληρονομιά, δηλαδή την προοδευτική πολιτικοποίηση του κεντρώου χώρου.

Αλλά και πέρα από την πίεση της αντιπολίτευσης, η Ν.Δ. θα πρέπει να διαχειριστεί τις αντιφάσεις ανάμεσα στον πολιτικό της λόγο και τη διελά διαφαινόμενη πολιτική της πρακτική. Μεταξύ άλλων, θα χρειαστεί να διαχειριστεί τη σχέση της με το απερίφραστα δεξιό Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα στο οποίο απερίφραστα ανήκει. Στον ορίζοντα αυτής της σχέσης θα δοκιμαστούν έμπρακτα και τα όρια της κοινωνικής της ευαισθησίας. Αλλά και τα όρια του «κοινωνικού φιλελευθερισμού» της θα δοκιμαστούν στη δεδομένη σύμπραξη της με την Εκκλησία, στην οποία εκχωρεί όλο και περισσότερο έδαφος από την ελλείπουσα κρατική ιδεολογία. Όπως ακριβώς θα περίμενε κανείς από ένα βαθιά συντηρητικό, δεξιό κόμμα.

Ο Αλέξης Καλοκαιρινός είναι επί-κουρος καθηγητής της Φιλοσοφικής Σχολής στο Πανεπιστήμιο Κορήτης

Σας ταξιδεύουμε καλύτερα, σας ενημερώνουμε νωρίτερα...

Η Blue Star Ferries σας ενημερώνει ότι από 2 Αυγούστου, η είσοδος στο λιμάνι του Πειραιά θα επιτρέπεται ΜΟΝΟ για τους ταξιδιώτες και για τα οχήματα που διαθέτουν εισιτήριο, λόγω των αυξημένων μέτρων ασφαλείας εν όψει των Ολυμπιακών Αγώνων.

1 **BLUE STAR 1**
Σημείο άφιξης και αναχώρησης του πλοίου για Δωδεκάνησα και Κυκλάδες.
Πύλες εισόδου E1 & E2.

1 **BLUE STAR 2**
Σημείο άφιξης και αναχώρησης του πλοίου για Χανιά.
Πύλες εισόδου E1 & E2.

2 **BLUE STAR ΙΘΑΚΗ**
Σημείο άφιξης και αναχώρησης του πλοίου για Σύρο, Τήνο, Μύκονο.
Πύλες εισόδου E6 & E7.

2 **BLUE STAR PAROS - BLUE STAR NAXOS**
Σημείο άφιξης και αναχώρησης των πλοίων για Πάρο, Νάξο, Σαντορίνη και Σύρο, Ίο, Αμοργό, Ηρακλεία, Σχοινούσα, Κουφονήσι, Δονούσα.
Πύλες εισόδου E6 & E7.

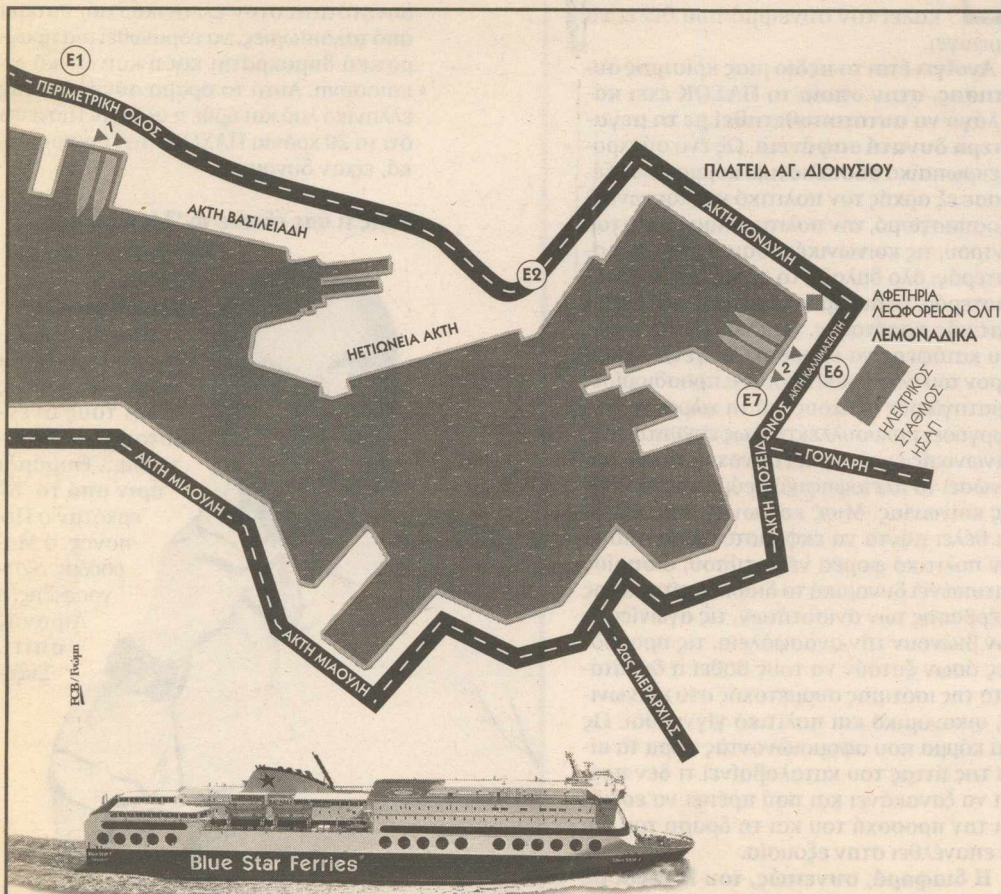
Blue Star Ferries

Κανείς δεν σας ταξιδεύει καλύτερα

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ ΘΕΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΟ ΣΑΣ ΠΡΑΚΤΟΡΑ Ή ΣΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ BLUE STAR FERRIES: ΑΘΗΝΑ/ΠΕΙΡΑΙΑΣ: 210 89 19 800, ΘΕΣ/ΝΙΚΗ: 2310 560 800

bluestarferries.com

A Premium Alliance Member

[Γ Ν Ω Μ Η]

(Πώς η Νέα Δημοκρατία επαναφέρει τη διάκριση αριστεράς - δεξιάς θέλοντας να την υπερβεί!)

Η εκδίκηση του «κοινωνικού κέντρου»

Η γρήγορη πτώση της κυβέρνησης Μητσοτάκη το 1993 και η επάνοδος του ΠΑΣΟΚ στην εξουσία μέσα σε λιγότερο από τέσσερα χρόνια, μετά την προσπάθεια ευτελισμού και διάλυσής του το 1989, προκάλεσε μία διάχυτη κρίση ιδεολογικής ταυτότητας στον χώρο της Νέας Δημοκρατίας. Όταν η επιχείρηση «κάθαρση» του 1989, η κυβερνητική συνεργασία με την παραδοσιακή αριστερά, η κατάρρευση του υπαρκτού σοσιαλισμού, η επιβαρυνόμενη υγεία του αρχηγού της αντίπαλης παράταξης και η έπαρση της σημαίας του νεοφιλελευθερισμού δεν κατάφεραν να διατηρήσουν το κόμμα στην εξουσία, τι είναι αυτό που πρέπει να γίνει;

Ο Μ. Έμπερτ επιχείρησε να δώσει τη δική του απάντηση ως δυναμικός εκφραστής της λαϊκής δεξιάς. Ήταν όμως περισσότερο επιθετικός από ό,τι χρειαζόταν και εστίασε την επίθεσή του στο πρόσωπο του Ανδρέα Παπανδρέου, με αποτέλεσμα να μην μπορέσει να διαχειριστεί τη μεταβολή στο πρόσωπο του προέδρου του ΠΑΣΟΚ που συμπάρευσε όλα τα προσφιλιά, στη Νέα Δημοκρατία της εποχής, προσωπικά και αισθητικά στερεότυπα. Κατά μείζονα λόγο η Νέα Δημοκρατία δεν μπόρεσε να αντιμετωπίσει το ιδεολόγημα του εκσυγχρονισμού που συνδυάστηκε με μεγάλους και ευδιάκριτους για τους πολίτες στόχους της χώρας όπως η ένταξη στην ΟΝΕ, η αξιοποίηση των κοινοτικών πλαισίων στήριξης, η ανάληψη και η διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων, η ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση κ.ο.κ. Όλες αυτές οι παράμετροι συγκέντρωσαν τα νήια της πολιτικής ηγεμονίας στα χέρια του ΠΑΣΟΚ.

Του
Ευάγγελου
Βενιζέλου

Οκτώ χρόνια νέας μαθητείας στην αντιπολίτευση από το 1996 έως το 2004, ήταν διάστημα επαρκές για να αφομοιώσει η Ν.Δ. την πολιτική σημασία της ιδεολογίας στη σημερινή εποχή και σε πείσμα προφανώς όσων είχαν βιαστεί να αποδεχθούν το τέλος των ιδεολογιών, της πολιτικής και της ιστορίας, χωρίς να αντιλαμβάνονται το ιδεολογικό και πολιτικό στρατήγημα όσων διατύπωναν και αναπαρήγαγαν την ιδέα αυτή.

Η Νέα Δημοκρατία διαμόρφωσε έτσι σταδιακά τα νέα βασικά της επιχειρήματα, περιμένοντας παράλληλα, κατ' ανάγκην υπομονετικά, τη φθορά του ΠΑΣΟΚ που ήταν βέβαια το σημαντικότερο πολιτικό, αισθητικό και ηθικό (δηλαδή ιδεολογικό) επιχείρημά της στις εκλογές του 2004. Επιχείρημα τόσης σημασίας που δημιουργεί στο εσωτερικό της Ν.Δ. την ψευδαίσθηση ότι το επιχείρημα αυτό οφείλεται πρωτογενώς σε αυτήν και ότι δεν προκύπτει εξ αντιδιαστολής (μέσα από λάθη και παραλείψεις του ΠΑΣΟΚ και κυρίως μέσα από το κατεχόμενη αντικειμενικό δεδομένο της παρόδου πολλού χρόνου με το ΠΑΣΟΚ στην εξουσία). Αυτή η ιδεολογική και επικοινωνιακή στρατηγική της Νέας Δημοκρατίας συνοψίζεται στην παλιά πια θεωρία του «μεσαίου χώρου» που προσπάθησε να συνδυάσει:

• Την επίμονη αποφυγή της χρήσης του όρου «δεξιά», αλλά και του μετριοπαθέστερου όρου «κεντροδεξιά» που έχει το μειονέκτημα να παραπέμπει στη δεξιά για τον αυτοπροσδιορισμό της Νέας Δημοκρατίας.

• Την αναγωγή στον «μέσο όρο» και στο «μεσαίο μέγεθος» που είναι κατά τεκμήριο θέσεις πιο οικείες και πιο προσίτες για τη μεγάλη πλειοψηφία της κοινής γνώμης και άρα διαθέτουν το προσόν της κοινωνικής και πολιτικής πολυσυλλεκτικότητας και μετριοπάθειας.

• Τη συνειρμική αναγωγή στο κέντρο που γεωμετρικά ταυτίζεται με το μέσον του ιστορικά όμως και πολιτικά, στην Ελλάδα τουλάχιστον, ήταν πάντα κάτι σαφώς διαφοροποιημένο στη συνείδηση των πολιτών από τη συντηρητική παράταξη. Ήταν η άλλη παράταξη.

Η εκλογική νίκη της Νέας Δημοκρατίας τον Μάρτιο και η επιβεβαίωσή της στις εκλογές του Ιουνίου, την έκαναν προφανώς να θεωρήσει ότι έφτασε η στιγμή για μια ποσοφική δήλωση όχι της ιδεολογίας της, αλλά της ιδεολογικής της στρατηγικής. Φτάσαμε έτσι στην έννοια του «κοινωνικού κέντρου» που κυριάρχησε στο πρόσφατο συνέδριο της Νέας Δημοκρατίας.

Οι λέξεις όμως - σε αντίθεση με πολλούς ανθρώπους - έχουν μνήμη και εκδικούνται. Η θέση των κομμάτων στο ιδεολογικό και πολιτικό φάσμα δεν εξαρτάται από τις κατά καιρούς σκοπιμότητες της επικοινωνιακής τους στρατηγικής αλλά από την παράδοση, την ιστορία, τη συλλογική συνείδηση και τη μακροχρόνια και επιβεβαιωμένη πρακτική τους. Αυτό αφορά βεβαίως και το ΠΑΣΟΚ και όλα τα άλλα κόμματα, αφορά όμως και τη Νέα Δημοκρατία.

Η Νέα Δημοκρατία είναι προφανές ότι καλόμαθε, όσο ήταν στην αντιπολίτευση, στην αδιάπνη πολιτική των λέξεων και θεωρεί ότι μπορεί να την ασκεί με την ίδια ευκολία, τώρα που βρίσκεται στην εξουσία. Ευτυχώς όμως και για τις λέξεις και για τους πολίτες, όταν ένα κόμμα βρίσκεται στην κυβέρνηση, είναι αναγκασμένο να αντιμετωπίσει την πολιτική των πραγματικών προβλημάτων που δεν εξαρτάται ούτε από προθέσεις ούτε από ιδεολογικές αυτοτοποθετήσεις ούτε από επικοινωνιακά τεχνάσματα, αλλά από πραγματικά κοινωνικά αποτελέσματα που ελέγχουν με τον δικό τους ανελέητο τρόπο οι πολίτες.

Η Νέα Δημοκρατία είναι προφανές ότι καλόμαθε, όσο ήταν στην αντιπολίτευση, στην αδιάπνη πολιτική των λέξεων και θεωρεί ότι μπορεί να την ασκεί με την ίδια ευκολία, τώρα που βρίσκεται στην εξουσία. Ευτυχώς όμως και για τις λέξεις και για τους πολίτες, όταν ένα κόμμα βρίσκεται στην κυβέρνηση, είναι αναγκασμένο να αντιμετωπίσει την πολιτική των πραγματικών προβλημάτων που δεν εξαρτάται ούτε από προθέσεις ούτε από ιδεολογικές αυτοτοποθετήσεις ούτε από επικοινωνιακά τεχνάσματα, αλλά από πραγματικά κοινωνικά αποτελέσματα που ελέγχουν με τον δικό τους ανελέητο τρόπο οι πολίτες.

Η Νέα Δημοκρατία θεωρήσε προφανώς ότι η αυτοτοποθέτησή της στο «κοινωνικό κέντρο» συμπιέζει το ΠΑΣΟΚ και δηλώνει τη διάθεσή της να ασκήσει μία πολιτική μετριοπαθή και πολυσυλλεκτική. Δηλαδή μία πολιτική προφύλαξης της νομιμοποίησης της κυβέρνησής της, χωρίς κενά διαστήματα και διακινδυνεύσεις. Μία πολιτική «εξ όψεως» που διατηρεί την επαφή με την κοινή γνώμη. Αυτή όμως η πολιτική είναι κατ' ανάγκην πολιτική «χαμηλής πίεσης», δηλαδή πτώσης για την οποία δεν απαιτείται η χρήση οργάνων, η αξιοπιστία των οποίων

μπορεί να σε παραπλανήσει αναγκάζοντάς σε να καταβάλεις πολιτικό κόστος. Χαμηλή πίεση όμως σημαίνει και χαμηλές προσδοκίες και χαμηλά αποτελέσματα τελικά.

Καθιστώντας, συνεπώς, την έννοια του «κέντρου» βασική έννοια του πολιτικού της λόγου, η Νέα Δημοκρατία, παρ' ότι δεν θέλει καθόλου, επαναφέρει στο προσκήνιο τη θεμελιώδη διάκριση αριστεράς - δεξιάς χωρίς την οποία πέφτει στο κενό η έννοια του κέντρου. Επειδή δε γνωρίζει πολύ καλά ότι το «πολιτικό κέντρο» ήταν πάντα στην Ελλάδα η αντίπαλη παράταξη, χρησιμοποιεί τον παραλλαγμένο όρο «κοινωνικό κέντρο» - όχι για να προσδιορίσει ένα κοινωνικά διαστρωμαμένο προνομιακό ακροατήριό της, αλλά για να προσδιορίσει την κατεχόμενη πολιτική της στόχευση και στρατηγική. Αλλιώς θα έπρεπε να εξηγήσει πού βρίσκεται η «κοινωνική αριστερά» και η «κοινωνική δεξιά». Θα απεκάλυπτε έτσι τον κίνδυνο που διατρέχει, κυρίως εκ δεξιών. Από όσους δηλαδή ενοχλούνται από την τεχνητή και απροκάλυπτη αυτή επιχείρηση αποσιώπησης της ταυτότητας μιας μεγάλης πολιτικής παράταξης που ήταν πάντα και συντηρητική και δεξιά και δεν ντρεπόταν να το λέει.

Είναι συνεπώς φανερό ότι ενώ αυτό που κυρίως επιδιώκει η Νέα Δημοκρατία είναι να αποφύγει τον όρο δεξιά και τα βάρη του, χρησιμοποιώντας τον όρο «κέντρο» προκαλεί τον συνειρμό που θέλει να αποφύγει.

Ανοίγει έτσι το πεδίο μιας κρίσιμης συζήτησης, στην οποία το ΠΑΣΟΚ έχει κάθε λόγο να αυτοτοποθετηθεί με τη μεγαλύτερη δυνατή σαφήνεια. Ως ένα σύγχρονο ευρωπαϊκό σοσιαλιστικό κόμμα που εξέφρασε εξ αρχής τον πολιτικό και κοινωνικό ριζοσπαστισμό, την πολιτική παράδοση του κέντρου, τις κοινωνικές ευαισθησίες της αριστεράς, όλο δηλαδή το εύρος της κεντροαριστεράς, τη δυναμική συνέχεια της δημοκρατικής παράταξης. Ως ένα λαϊκό κίνημα που κατάφερε να εκφράσει το γενικό συμφέρον του ελληνικού λαού, να προσδιορίσει στρατηγικούς στόχους για τη χώρα, να λειτουργήσει πολυσυλλεκτικά ως εγγυητής της κοινωνικής ειρήνης και συνοχής και να οργανώσει το πλειοψηφικό ρεύμα της ελληνικής κοινωνίας. Μιας κοινωνίας που ήθελε και θέλει πάντα να εκφραστεί μέσα από έναν πολιτικό φορέα νέου τύπου, ο οποίος διατυπώνει δυναμικά το διαρκές αίτημα της υπέρβασης των ανισοτήτων, τις αγωνίες όσων βιώνουν την ανασφάλεια, τις προσδοκίες όσων ζητούν να τους δοθεί η δυνατότητα της ισότιμης συμμετοχής στο κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό γίγνεσθαι. Ως ένα κόμμα που αφομοιώνοντας τώρα τα αίτια της ήττας του καταλαβαίνει τι δεν πρέπει να ξανακάνει και πού πρέπει να εστιάσει την προσοχή του και τη δράση του για να επανέλθει στην εξουσία.

Η διαφορά, συνεπώς, του ΠΑΣΟΚ με τη Νέα Δημοκρατία βρίσκεται στα αυτονόητα κάθε πολιτικού χώρου. Στις λέξεις της μητρικής ιδεολογικής τους γλώσσας, που σίγουρα κάθε κόμμα τις λέει ή πάντως οφείλει να τις λέει καλύτερα και πειστικότερα.

Τι έδω

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ:

Γιάννης Ε. Διακογιάννης

Τριάντα χρόνια μετά τη μεταπολίτευση, πολλά ερωτήματα παραμένουν. Ένα από αυτά αφορά στη συμβολή του Κωνσταντίνου Καραμανλή και του Ανδρέα Παπανδρέου στις εξελίξεις.

Όπως επίσης ένα από τα ζητήματα που ακόμη διερευνώνται αφορά στις σχέσεις του ιδρυτή του ΠΑΣΟΚ με την Αριστερά, κυρίως την περίοδο του '74 και τα αίτια για τη μη επίτευξη συμφωνίας των αντιστασιακών οργανώσεων.

Ασφαλώς, ένα από τα ανοικτά θέματα είναι και η τακτική του ΠΑΚ (ο ένοπλος αγώνας). Τι πίστευε ο Ανδρέας Παπανδρέου. Και τι πίστευε τότε (το '74) ο γιος του.

Για όλα αυτά μιλάει σήμερα - στο 2ο μέρος της συνέντευξής του στα «ΝΕΑ» - ο Γιώργος Α. Παπανδρέου.

Ορισμένοι υποστηρίζουν ότι ο Καραμανλής ήταν εκείνος που έφερε τη δημοκρατία. Εσείς τι θα λέγατε ότι έφερε ο Ανδρέας το '74;

Ο Καραμανλής ήταν ιστορικά η αναγκαία γέφυρα μιας μετάβασης σε μια πιο ήρεμη μεταδικτατορική κατάσταση. Αλλά ο Ανδρέας ήταν το καινούργιο, αυτός εξέφρασε τους πόθους του ελληνικού λαού. Ο Ανδρέας έδωσε το στίγμα, ενέπνευσε και με την ίδρυση του ΠΑΣΟΚ έδωσε τη δυνατότητα στον ελληνικό λαό, ύστερα από ταλαιπωρίες, να εδραιωθεί μία πραγματική δημοκρατία και η κοινωνική δικαιοσύνη. Αυτό το όραμα συνεπείρε τον ελληνικό λαό και ήρθε η αλλαγή. Πιστεύω ότι τα 20 χρόνια ΠΑΣΟΚ ήταν δημιουργικά, είχαν δυναμική.

Εσάς τι σας έδωσε το '74, αυτό που καθιερώθηκε να λέγεται

μεταπολίτευση;

Πολλά. Αλλά είχαν προηγηθεί και πολλά. Έζησα ως παιδί τους ανένδοτους, τη δικτατορία... Θυμάμαι πριν από το '67 ερχόταν ο Πεπονής, ο Μαρούδας, ο Ζωγραφίδης, ο Λιβάνης σπίτι. Συζη-

